

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἴαν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν ⁵¹
 τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
 εἶπον οὖν ⁴² αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι ⁵²
 δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφη-
 ται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ,
 οὐ μὴ γεύσεται ⁴³ θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. μὴ σὺ ⁵³
 μέλλων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέ-
 θανε; καὶ οἱ προφηῇται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν
 σὺ ⁴⁴ ποιεῖς; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ⁵⁴
 ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ
 μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν
 ἐστι, καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, ⁵⁵
 καὶ εἰπὼ ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος
 ὑμῶν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον
 αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατήρ ὑμῶν ἠγαλλιά- ⁵⁶
 σατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδε καὶ
 ἐχάρη. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεν- ⁵⁷
 τήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας;
 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⁵⁸
 πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμι. ἦραν οὖν λίθους ⁵⁹
 ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ
 ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν·
 καὶ παρῆγεν οὕτως ⁴⁵.

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενε- IX.
 τῆς. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέ- ²
 γοντες, Ραββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς
 αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, ³
 Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα
 φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἐμεῖ ¹ δεῖ ⁴
 ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα

⁴² *om.* οὖν ⁴³ γεύσεται ⁴⁴ *om.* σὺ ⁴⁵ *om.*, διελθὼν
 διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ παρῆγεν οὕτως *text, not marg., which pre-*
fixes καὶ το διελθὼν and adds ἐπορεύετο after αὐτῶν ¹ ἡμᾶς

ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.
 5, 6 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἴμι τοῦ κόσμου. ταῦτα
 εἰπὼν, ἔπτυσσε χαμαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ
 πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε² τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς
 7 ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ³, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε
 νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ (ὃ ἑρμη-
 νεύεται, ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνί-
 8 ψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. οἱ οὖν γείτονες καὶ
 οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς⁴ ἦν,
 ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσ-
 9 αιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν· ἄλλοι
 δὲ⁵ ὅτι⁶ Ὁμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι
 10 Ἐγὼ εἴμι. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς⁷ ἀνέωχθη-
 11 σάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ
 εἶπεν⁸, ⁹Ἀνθρωπος ⁹λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίη-
 σε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέ
 μοι¹⁰, Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ¹¹ Σιλωάμ,
 καὶ νίψαι. ἀπελθὼν δὲ¹² καὶ νιψάμενος, ἀνέβλε-
 12 ψα. ¹³εἶπον οὖν¹⁴ αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει,
 Οὐκ οἶδα.

13 Ἀγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε
 14 τυφλόν. ἦν δὲ σάββατον ὅτε¹⁵ τὸν πηλὸν ἐποίησεν
 ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.
 15 πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς
 ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκεν
 ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου¹⁶, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.
 16 ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, Οὗτος ὁ ἄνθρω-
 πος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ¹⁷, ὅτι τὸ σάββατον οὐ

² add (ν) αὐτοῦ ³ om. τοῦ τυφλοῦ ⁴ προσαίτης
⁵ om. δὲ ⁶ ἔλεγον Οὐχί, ἀλλ' (ὁμ.) ⁷ add οὖν ⁸ om.
καὶ εἶπεν ⁹ add ὁ ¹⁰ (om. ,) add ὅτι ¹¹ τὸν ¹² οὖν
¹³ add καὶ ¹⁴ om. οὖν ¹⁵ ἐν ᾗ ἡμέρα ¹⁶ (om. ν) μου
ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς ¹⁷ Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος

τηρεῖ. ἄλλοι¹⁸ ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος
 ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα
 ἦν ἐν αὐτοῖς. λέγουσι¹⁹ τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί²⁰ 17
 λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἡνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς;
 ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν. οὐκ ἐπίστευσαν 18
 οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ
 ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ
 τοῦ ἀναβλέψαντος, καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες, 19
 Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυ-
 φλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει²¹; ἀπεκρίθη- 20
 σαν αὐτοῖς²² οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, Οἶδαμεν ὅτι
 οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·
 πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἶδαμεν· ἢ τίς ἡνοιξεν 21
 αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλι-
 κίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε,²³ αὐτὸς περὶ αὐτοῦ²⁴
 λαλήσει. ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο 22
 τοὺς Ἰουδαίους· ἥδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι,
 ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυναγά-
 γος γένηται. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι 23
 Ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. ἐφώνησαν οὖν ἐκ 24
 δευτέρου τὸν ἄνθρωπον²⁵ ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον
 αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ
 ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν. ἀπεκρίθη οὖν 25
 ἐκεῖνος καὶ εἶπεν²⁶, Εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν, οὐκ οἶδα·
 ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὦν, ἄρτι βλέπω. εἶπον δὲ²⁷ 26
 αὐτῷ πάλιν²⁸, Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἡνοιξέ σου τοὺς
 ὀφθαλμούς; ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἥδη, καὶ 27
 οὐκ ἠκούσατε. τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ
 ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; ²⁹ἐλοιδό- 28

¹⁸ add δὲ¹⁹ add (ν) οὖν²⁰ Τί σὺ²¹ βλέπει ἄρτι²² om. αὐτοῖς²³ αὐτὸν ἐρωτήσατε· ἡλικίαν ἔχει·²⁴ ἐαυτοῦ²⁵ τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου²⁶ om. καὶ εἶπεν²⁷ οὖν²⁸ om. πάλιν²⁹ add καὶ

ρησαν οὖν³⁰ αὐτόν, καὶ εἶπον, Σὺ εἰ μαθητὴς ἐκεί-
 29 νου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμέν μαθηταί. ἡμεῖς
 οἶδαμεν ὅτι Μωσῇ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ
 30 οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν γὰρ τούτῳ³¹ θαυμαστόν ἐστιν,
 ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέωξέ μου
 31 τοὺς ὀφθαλμούς. οἶδαμεν δὲ³² ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ
 Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ᾗ, καὶ τὸ
 32 θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος
 οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ
 33 γεγεννημένου. εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ
 34 ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ,
 Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὁλος, καὶ σὺ διδάσκεις
 ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35 Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω·
 καὶ εὐρὼν αὐτόν, εἶπεν αὐτῷ³³, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν
 36 υἱὸν τοῦ Θεοῦ³⁴; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε, ³⁵Τίς
 37 ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; εἶπε δὲ³⁶
 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν
 38 μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω,
 39 Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν ὁ Ἰη-
 σοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον,
 ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες
 40 τυφλοὶ γένωνται. καὶ³⁷ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων
 ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ³⁸, καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ
 41 καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ
 τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε
 ὅτι Βλέπομεν· ἡ οὖν³⁹ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

X. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ
 τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβατῶν, ἀλλὰ

³⁰ om. οὖν³¹ add τὸ³² om. δὲ³³ om. (ν) αὐτῷ³⁴ Marg. ἀνθρώπου³⁵ add Καὶ (τίς)³⁶ (ν) om. δὲ³⁷ om. καὶ³⁸ μετ' αὐτοῦ ὄντες³⁹ om. οὖν

ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτῃς ἐστὶ καὶ ληστῆς. ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν² ἐστὶ τῶν προβάτων. τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ³ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ¹ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά. καὶ² ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα³ ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ. ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκο-⁵ λουθήσωσιν⁴, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἶδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. ταύτην τὴν⁶ παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν⁷ λέγω ὑμῖν ὅτι⁵ Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον⁶ κλέπται εἰσὶ καὶ λη-⁸ σταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. ἐγὼ⁹ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρή-
σει. ὁ κλέπτῃς οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ¹⁰ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμήν ὁ καλός· ὁ¹¹ ποιμήν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. ὁ μισθωτὸς δέ,⁷ καὶ οὐκ ὢν ποι-¹² μὴν, οὐ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτά, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα⁸. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει,⁹ ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ¹³ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. ἐγὼ εἰμι ὁ¹⁴ ποιμήν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν.¹⁰ καθὼς γινώσκει με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ¹⁵

¹ φωνεῖ² om. καὶ³ πάντα⁴ ἀκολουθήσουσιν⁵ om. ὅτι⁶ ἦλθον πρὸ ἐμοῦ⁷ om. δέ,⁸ om. τὰ πρόβατα⁹ om. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει,¹⁰ γινώσκουσί με τὰ ἐμά,